

اقتصاد

۱- گزینه «۱» - الف) پیگیری نیازهای کاذب و زیاده‌روی در رفع نیازهای مادی، موجب توقف و یا انحطاط انسان می‌شود.

ب) نیازهای انسان مراتبی دارد، به‌طور طبیعی اولین مرتبه از نیازهای اولیه زندگی، مادی است.

پ) هدف علم اقتصاد، راهنمایی انسان برای بهترین انتخاب و به کارگیری بهترین روش به منظور استفاده از منابع و امکانات خویش است.

(گلپایگانی) (اقتصاد چیست؟ - نیازهای انسان + تعریف علم اقتصاد) (آسان)

۲- گزینه «۲» - به یقین، ملاک «بهترین بودن» این است که با استفاده از این منابع بتوان بیشترین میزان منافع (مانند تولید) را به‌دست آورد و

سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد. (گلپایگانی) (اقتصاد چیست؟ - مسئله اقتصادی) (آسان)

۳- گزینه «۳» - باید حساب کنیم که از کاشت هر یک از محصولات چه درآمدی کسب می‌کنیم:

$p \times q \Rightarrow$ حداکثر میزان برداشت \times قیمت هر محصول = درآمد

گندم \rightarrow تومان $9,000,000 = 900 \times 10,000$

هزینه فرصت:

جو \rightarrow تومان $9,100,000 = 700 \times 13,000$

سیب \rightarrow تومان $7,350,000 = 490 \times 15,000$

پیاز \rightarrow تومان $6,380,000 = 580 \times 11,000$

انتخاب اقتصادی‌تر:

سیب‌زمینی \rightarrow تومان $9,360,000 = 780 \times 12,000$

الف) کاشت سیب‌زمینی را انتخاب می‌کنیم، زیرا بالاترین عایدی را دارد.

پ) تعداد منافع از دست داده گزینه دوم، هزینه فرصت انتخاب گزینه اول (سیب‌زمینی) است. اقتصاددانان به این هزینه مهم «هزینه فرصت»

می‌گویند که برخی در محاسبات هزینه - فایده لحاظ نمی‌کنند؛ در واقع هزینه فرصت کاشت سیب‌زمینی، ۹,۱۰۰,۰۰۰ تومانی است (بهترین گزینه

بعدی) که از کاشت جو صرف‌نظر کرده‌ایم. (گلپایگانی) (اقتصاد چیست؟ - هزینه فرصت) (متوسط)

۴- گزینه «۴» - معنی آیه: فردی که برای ارتقای سطح زندگی خانواده یا هم‌نوعانش می‌کوشد، همانند کسی که در راه خدا جهاد می‌کند، شایسته

تقدیر است.

مفهوم، بدین ترتیب از نظر اسلام، اقتصاد در زندگی فرد اهمیت ویژه‌ای دارد؛ اما عقل انسان را به تنهایی برای موفقیت و رسیدن به هدف کافی

نمی‌داند. (گلپایگانی) (اقتصاد چیست؟ - اقتصاد و آموزه‌های اسلامی) (متوسط)

۵- گزینه «۴» - کالای مصرفی: توسط مصرف‌کنندگان نهایی خریداری می‌شود و به مصرف می‌رسد؛ مثل گوجه‌فرنگی، کلاه، نان.

کالای واسطه‌ای: تولیدکنندگان دیگری برای ادامه فرآیند تولید و تبدیل آن‌ها به کالاهای مختلف دیگر آن‌ها را خریداری می‌کنند و مورد

استفاده قرار می‌دهند؛ مثل شیشه عینک، تاپر خودرو یا هویج در تولید مربای هویج و ...

کالای ضروری: برای تأمین نیازهای اولیه و ضروری مصرف می‌شوند و به رغم تغییر زیاد قیمت کالا در بازار، مصرف آن تغییری نمی‌کند، مثل

داروهای ضروری همچون داروی شیمی‌درمانی، انسولین و یا مدسیوبر نمک و ...

خدمات نهایی: آن‌چه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به‌وسیله آن نیازها یا خواسته‌هایش را برطرف می‌سازد و غیرملموس و غیرفیزیکی

است؛ مثل خدمات معلمان، پزشکان، رانندگان، آتش‌نشانی، مشاوران حقوقی، اورژانس بیمارستان و ...

کالای سرمایه‌ای: کالاهای بادوامی که در فرآیند تولید از سوی نیروی انسانی به کار گرفته می‌شود؛ مثل ماشین چاپ سیلک یا فر در مغازه پیتزا

فروشی و ... (گلپایگانی) (اقتصاد چیست؟ - چند مفهوم اولیه) (متوسط)

۶- گزینه «۲» - اگرچه هر یک از عوامل تولید در جای خود دارای اهمیت است و نقش و تأثیر هیچ‌یک را نمی‌توان انکار کرد، اما انسان نسبت به

سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است و به‌عنوان برترین عامل تولید به شمار می‌رود، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را نیز

برعهده دارد. (گلپایگانی) (تولید - عوامل تولید) (آسان)

۷- گزینه «۱» - الف)

مرحله اول ← ارزش پنبه

$$3,000 \leftarrow 3,000$$

مرحله دوم ← ارزش نخ

$$4,800 \leftarrow 4,800 - 3,000 = 1,800$$

مرحله سوم ← ارزش پارچه

$$7,900 \leftarrow 7,900 - 4,800 = 3,100$$

مرحله چهارم ← ارزش پوشاک در دست پخش کننده

$$20,000 \leftarrow 20,000 - 7,900 = 12,100$$

مرحله پنجم ← ارزش پوشاک در دست مصرف کنندگان

$$22,000 \leftarrow 22,000 - 20,000 = 2,000$$

ب) در مرحله چهارم، پخش کننده‌ها بابت پخش محصولات از هر محصول ۲۰۰۰ تومان بابت حمل محصولات دریافت می‌کنند، پس خدمات یا محصولات نرم به حساب می‌آید. (گلیپایگانی) (تولید - تولیدکنندگان) (متوسط)

۸- گزینه «۲» - الف) حیات: انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند، بدون این که کاری روی آن انجام دهد.

ب) احیا: انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و همچنین کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند.

پ) صنعت از ترکیب و تبدیل مواد حیات شده و یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی و مبادلاتی در آن‌ها به دست می‌آید. (گلیپایگانی) (تولید - تولیدکنندگان) (آسان)

۹- گزینه «۱» - الف) از آن جا که هر سه نفر سرمایه گذاشتند، پس سازمان مشارکتی است، اما اگر یک نفر سرمایه گذار بود و به سایرین دستمزد می‌داد، سازمان انفرادی بود.

ب) برای مشخص کردن سهم هر یک از سرمایه گذاران از کل سرمایه بنگاه باید میزان سرمایه هر فرد را بر کل سرمایه اولیه تقسیم و سپس آن را در ۱۰۰ ضرب کنیم. (چون درصد می‌خواهیم در ۱۰۰ ضرب می‌کنیم).

$$\%30 = \frac{1,200,000,000}{4,000,000,000} \times 100$$

سهم نفر اول :

$$\%22 = \frac{870,000,000}{4,000,000,000} \times 100$$

سهم نفر دوم :

$$\%48 = \frac{1,930,000,000}{4,000,000,000} \times 100$$

سهم نفر سوم :

* توجه: دقت کنید که مجموع سهم هر سه نفر روی هم باید معادل ۱۰۰ شود اما در گزینه «۳» جمع اعداد بیش از ۱۰۰ است و در گزینه «۴» جمع اعداد کم تر از ۱۰۰، پس غلط هستند و حذف می‌شوند. و بدون انجام محاسبات هم دانستن همین نکته می‌توانید گزینه صحیح را پیدا کنید. (گلیپایگانی) (تولید - سازمان تولید) (متوسط)

۱- گزینه «۳» - ابتدا درآمد بنگاه را محاسبه می‌کنیم:

$$1,740,000,000 = 29,000 \times 60,000 \Rightarrow \text{قیمت هر واحد کالا} \times \text{تعداد کالای فروخته شده} = \text{درآمد}$$

* دقت کنید کاری به تعداد واحد کالاهای عرضه شده نداریم. سپس هزینه‌ها را محاسبه می‌کنیم:
حقوق سالانه کارگران:

$$3,000,000 \times 12 \times 6 = 216,000,000 \text{ تومان}$$

هزینه استهلاک ماشین آلات:

$$216,000,000 \times \frac{60}{100} = 129,600,000 \text{ تومان}$$

اجاره‌بهای سالانه بنگاه:

$$20,000,000 \times 12 = 240,000,000 \text{ تومان}$$

خرید مواد اولیه و خام:

$$300,400,000 \text{ تومان}$$

مجموع هزینه‌ها:

$$216,000,000 + 129,600,000 + 240,000,000 + 300,400,000 = 886,000,000 \text{ تومان}$$

$$1,740,000,000 - 886,000,000 = 854,000,000 \text{ تومان}$$

تومان = سود حسابداری - هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

$$1,740,000,000 - (886,000,000 + 364,000,000) = 490,000,000 \text{ تومان}$$

تومان = (هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود اقتصادی (ویژه)

نسبت سود حسابداری به اقتصادی:

$$\frac{854,000,000}{490,000,000} = 1/74$$

* دقت کنید گزینه‌های «۲» و «۴» فوراً حذف می‌شود، چون همیشه سود حسابداری از سود اقتصادی بیشتر است.

(گلیپایگانی) (تولید - درآمد و سود) (دشوار)

۱۱- گزینه «۱» - باید درآمد را داشته باشیم تا بتوانیم، تعداد کالا را محاسبه کنیم. اول: هزینه‌ها را محاسبه کنید:
اجاره سالیانه:

$$5,000,000 \times 12 (\text{ماه}) = 60,000,000 \text{ تومان}$$

هزینه آب و برق در سال: ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان و هزینه مواد اولیه در سال: ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
حقوق کارگران در سال:

$$12,000,000 = 2,000,000 \times 12 (\text{ماه}) \times (\text{نفر}) \times 5$$

مجموع هزینه‌ها:

$$60,000,000 + 30,000,000 + 40,000,000 + 12,000,000 = 250,000,000 \text{ تومان}$$

$$\text{درآمد} = \text{هزینه} - \text{سود} \Rightarrow x - 250,000,000 = 40,000,000 \Rightarrow x = 650,000,000$$

$$\text{واحد} = 13,000 = \frac{\text{درآمد}}{\text{قیمت هر واحد کالا}} \Rightarrow x = \frac{650,000,000}{13,000}$$

(گلیپایگانی) (تولید - درآمد و سود) (متوسط)

۱۲- گزینه «۱» - الف) به این نکته توجه کنید:

با افزایش قیمت: تعداد تقاضا ← کاهش / تعداد عرضه ← افزایش

با کاهش قیمت: تعداد تقاضا ← افزایش / تعداد عرضه ← کاهش

* رابطه قیمت با تقاضا ← معکوس یا غیرمستقیم * رابطه قیمت با عرضه ← مستقیم

ب) در سطح قیمت تعادلی بهترین شرایط در بازار را داریم، زیرا تعداد عرضه و تقاضا با هم برابر است و در بازار نه کمبودی داریم و نه مازادی،

پس x باید هر عددی بین ۲۳ هزار تومان و ۲۷ هزار تومان باشد. (گزینه‌های «۱» و «۴» هر دو صحیح هستند).

y باید حداقل مقدار عرضه باشد، چون ۲۰,۰۰۰ تومان کم‌ترین قیمت بازار را نشان می‌دهد. (گزینه‌های «۱» و «۳» هر دو صحیح هستند).

$$y < 300$$

z باید حداقل میزان تقاضا باشد، زیرا ۳۶,۰۰۰ تومان بالاترین قیمت بازار است. (گزینه‌های «۱» و «۲» هر دو صحیح هستند). $z < 370$

(گلیپایگانی) (بازار - تعادل و قیمت تعادلی) (متوسط)

۱۳- گزینه «۴» - الف) در نقاط مثلث زیر نقطه تعادل با کمبود عرضه و مازاد تقاضا مواجه هستیم، چرا که قیمت از سطح تعادلی کمتر است، پس انگیزه

تولیدکنندگان برای تولید کم و تقاضای مصرف‌کنندگان در قیمت پایین، زیاد است، پس با کمبود عرضه و مازاد تقاضا مواجه هستیم. (نقاط L و N)

ب) حداکثر درآمد تولیدکننده در سطح قیمت تعادلی است، زیرا هر چه تولید کرده به فروش رسانده است؛ دقت کنید در نقطه A بیشترین

میزان تولید را داریم، اما مهم این است که چقدر از تولیدات به فروش می‌رسد.

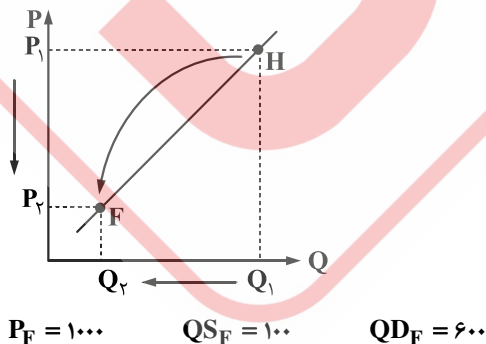
$$P_C \quad Q_C \\ 3000 \times 300 = 900,000 \text{ تومان}$$

* دقت کنید در نقطه A قیمت ۵۰۰۰ است، اما فقط ۱۰۰ عدد تقاضا داریم، یعنی ۵۰۰,۰۰۰ تومان که حداکثر درآمد نیست.

پ) با کاهش قیمت از نقطه H به F حرکت کرده‌ایم و با این حرکت مقدار عرضه نیز کاهش یافته است؛ یعنی از Q_1 به Q_2 رسیده است، چرا که

در منحنی عرضه رابطه مستقیم بین قیمت و تعداد عرضه وجود دارد و با کاهش قیمت متقابلاً مقدار عرضه نیز کاهش می‌یابد و با فزونی تقاضا بر

عرضه مواجه می‌شویم:

(گلیپایگانی) (بازار - قیمت و تعداد تعادلی) (دشوار)

۱۴- گزینه «۲» - الف) شیب منحنی عرضه نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است. (پاورقی)

ب) اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد؛ یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی تقاضا کم

است که به آن کالای ضروری می‌گوییم و داروی انسولین، مسکن و نمک هر سه از کالاهای ضروری به حساب می‌آیند. (پاورقی - ترکیبی)

* کالای ضروری: کالای تولیدی که برای نیازهای اولیه مصرف می‌شود و به رغم تغییر زیاد قیمت آن، مصرفش تغییری نمی‌کند.

پ) در کشور ما شرکت توانیر به دلیل طبیعی و شرکت‌های خودرویی به دلایل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.

(گلیپایگانی) (بازار + اقتصاد چیست؟ - بررسی رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان + چند لزوم اولیه + انواع بازار) (دشوار)

۱۵- گزینه «۲» - فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده برگزار می‌کنند. (گلیپایگانی) (بازار - انواع بازار) (آسان)